

درآمدی بر فلسفه دین

جلسه چهارم

فصل سوم

عقل و ایمان: رابطه‌ی ایمان و عقل چگونه است؟

کلیات فصل سوم

۱. طرح مسئله‌ی عقل و ایمان
۲. پاسخ اول: عقل‌گرایی حداکثری
الف) دیدگاه
ب) نقد
۳. پاسخ دوم: ایمان‌گرایی
الف) دیدگاه
ب) نقد
۳. پاسخ سوم: عقل‌گرایی سنجش‌گرانه
الف) دیدگاه
ب) وجه سنجش‌گرانه
ج) شیوه‌ی مواجهه
د) نقد

۱. طرح مسئله‌ی عقل و ایمان

۲. پاسخ اول: عقل‌گرایی حداکثری

الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ دوم: ایمان‌گرایی

الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ سوم: عقل‌گرایی سنجش‌گرانه

الف) دیدگاه

ب) وجه سنجش‌گرانه

ج) شیوه‌ی مواجهه

د) نقد

جایگاه عقل در امر ایمانی کجاست؟

۱. طرح مسئله‌ی عقل و ایمان

۲. پاسخ اول: عقل‌گرایی حداکثری

الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ دوم: ایمان‌گرایی

الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ سوم: عقل‌گرایی سنجش‌گرانه

الف) دیدگاه

ب) وجه سنجش‌گرانه

ج) شیوه‌ی مواجهه

د) نقد

مقدمه‌ی اول: نگاه دوساحتی

مقدمه‌ی دوم: عقل‌امری در ساحت بشری

مقدمه‌ی دوم: دستگاه عقل متشکل از نظام مفاهیم و نظام استنتاج

وی عقل دارد!
و از این باب خوشحال است.

۱. طرح مسئله‌ی عقل و ایمان

۲. پاسخ اول: عقل‌گرایی حداکثری

الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ دوم: ایمان‌گرایی

الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ سوم: عقل‌گرایی سنجش‌گرانه

الف) دیدگاه

ب) وجه سنجش‌گرانه

ج) شیوه‌ی مواجهه

د) نقد

در فهم ایمان عقل لازم داریم اما **باور** هایمان
هم باید مستظهر به **دلیل عقلی** باشند؟

عقل‌گرایی حداکثری

Strong Rationalism

دیدگاه عصر روشنگری

۱. طرح مسئله‌ی عقل و ایمان
۲. پاسخ اول: عقل‌گرایی حداکثری
 - الف) دیدگاه
 - ب) نقد
۳. پاسخ دوم: ایمان‌گرایی
 - الف) دیدگاه
 - ب) نقد
۳. پاسخ سوم: عقل‌گرایی سنجش‌گرانه
 - الف) دیدگاه
 - ب) وجه سنجش‌گرانه
 - ج) شیوه‌ی مواجهه
 - د) نقد

۱. طرح مسئله‌ی عقل و ایمان

۲. پاسخ اول: عقل‌گرایی حداکثری

الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ دوم: ایمان‌گرایی

الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ سوم: عقل‌گرایی سنجش‌گرانه

الف) دیدگاه

ب) وجه سنجش‌گرانه

ج) شیوه‌ی مواجهه

د) نقد

نظام دینی زمانی معقول و مقبول‌اند که
بتوان صدق آن‌ها را اثبات کرد.

۱. طرح مسئله‌ی عقل و ایمان

۲. پاسخ اول: عقل‌گرایی حداکثری

الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ دوم: ایمان‌گرایی

الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ سوم: عقل‌گرایی سنجش‌گرانه

الف) دیدگاه

ب) وجه سنجش‌گرانه

ج) شیوه‌ی مواجهه

د) نقد

۱. آیا **ایمان** اساساً این میزان عقل‌گرایی را **می‌پذیرد**؟

۲. آیا اساساً شدنی است که **همه‌ی** عقلا را قانع کرد؟

۳. آیا **جهان‌بینی**‌ای هست که بتواند چنین کند؟

۴. آیا عقل انسان **خنثی و بی‌طرف** است؟

ایمان‌گرایی Fideism

«آتن را چه به اورشلیم؟»

۱. طرح مسئله‌ی عقل و ایمان
۲. پاسخ اول: عقل‌گرایی حداکثری
الف) دیدگاه
ب) نقد

۳. پاسخ دوم: ایمان‌گرایی
الف) دیدگاه
ب) نقد

۳. پاسخ سوم: عقل‌گرایی سنجش‌گرانه
الف) دیدگاه
ب) وجه سنجش‌گرانه
ج) شیوه‌ی مواجهه
د) نقد

۱. طرح مسئله‌ی عقل و ایمان
۲. پاسخ اول: عقل‌گرایی حداکثری
الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ دوم: ایمان‌گرایی
الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ سوم: عقل‌گرایی سنجش‌گرانه
الف) دیدگاه

ب) وجه سنجش‌گرانه

ج) شیوه‌ی مواجهه

د) نقد

۱. نظام دینی مورد سنجش عقلانی قرار **نمی‌گیرد**؛ چون در نهایت باید باورهای **بنیادین** را پذیرفت و آن‌ها راهی به جز ایمان ندارند.

۲. ایمان مستلزم نوعی تن به خطر دادن است. **نه**

۱. طرح مسئله‌ی عقل و ایمان

۲. پاسخ اول: عقل‌گرایی حداکثری

الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ دوم: ایمان‌گرایی

الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ سوم: عقل‌گرایی سنجش‌گرانه

الف) دیدگاه

ب) وجه سنجش‌گرانه

ج) شیوه‌ی مواجهه

د) نقد

۱. از میان ایمان‌ها کدام را باید برگزید؟

۲. آیا اشتراک لفظی «بنیادین» ره‌زن نشده؟

۳. آیا ایمان‌گرا استاندارد دوگانه ندارد؟

عقل‌گرایی سنجش‌گرانه

Critical Realism

نیمی از آن نیمی از این

۱. طرح مسئله‌ی عقل و ایمان
۲. پاسخ اول: عقل‌گرایی حداکثری
الف) دیدگاه
ب) نقد
۳. پاسخ دوم: ایمان‌گرایی
الف) دیدگاه
ب) نقد
۳. پاسخ سوم: عقل‌گرایی سنجش‌گرانه
الف) دیدگاه
ب) وجه سنجش‌گرانه
ج) شیوه‌ی مواجهه
د) نقد

۱. طرح مسئله‌ی عقل و ایمان
۲. پاسخ اول: عقل‌گرایی حداکثری
الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ دوم: ایمان‌گرایی
الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ سوم: عقل‌گرایی سنجش‌گرانه
الف) دیدگاه

ب) وجه سنجش‌گرانه

ج) شیوه‌ی مواجهه

د) نقد

نظام‌های دینی را می‌توان عقلاً **سنجش‌گری** کرد
اما

اثبات قاطع آن‌ها **به سبب موانع عقل** ممکن نیست.

۱. طرح مسئله‌ی عقل و ایمان
۲. پاسخ اول: عقل‌گرایی حداکثری
الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ دوم: ایمان‌گرایی
الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ سوم: عقل‌گرایی سنجش‌گرانه
الف) دیدگاه

ب) وجه سنجش‌گرانه

ج) شیوه‌ی مواجهه

د) نقد

۱. سنجش‌گری عقل را می‌پذیرد.
۲. تلقی فروتنانه از توانمندی‌های
عقل دارد (سلام کانت!)

۱. طرح مسئله‌ی عقل و ایمان
۲. پاسخ اول: عقل‌گرایی حداکثری
الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ دوم: ایمان‌گرایی
الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ سوم: عقل‌گرایی سنجش‌گرانه
الف) دیدگاه

ب) وجه سنجش‌گرانه

ج) شیوه‌ی مواجهه

د) نقد

۱. گزینش مجموعه‌ی محدودی از اعتقادات
۲. تلاش برای فهم کامل آن (تعریف الفاظ و ...)
۳. بررسی دلایل له و علیه (بدون توقع قاطعیت)

۱. طرح مسئله‌ی عقل و ایمان

۲. پاسخ اول: عقل‌گرایی حداکثری

الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ دوم: ایمان‌گرایی

الف) دیدگاه

ب) نقد

۳. پاسخ سوم: عقل‌گرایی سنجش‌گرانه

الف) دیدگاه

ب) وجه سنجش‌گرانه

ج) شیوه‌ی مواجهه

د) نقد

۱. کیرک‌گور: مسیر **بی‌پایان** انتقاد؛ پس کی ایمان؟

۲. من: چگونه می‌توان **گوشه‌ای از شبکه‌ی باور** را فهمید؟

۳. من: اساساً برای کسی که بیرون ایستاده **فهم** ممکن

است؟

۱. طرح مسئله‌ی عقل و ایمان
۲. پاسخ اول: عقل‌گرایی حداکثری
الف) دیدگاه
ب) نقد

۳. پاسخ دوم: ایمان‌گرایی
الف) دیدگاه
ب) نقد

۳. پاسخ سوم: عقل‌گرایی سنجش‌گرانه
الف) دیدگاه
ب) وجه سنجش‌گرانه
ج) شیوه‌ی مواجهه
د) نقد

کلیات فصل سوم

۱. طرح مسئله‌ی عقل و ایمان
۲. پاسخ اول: عقل‌گرایی حداکثری
الف) دیدگاه
ب) نقد
۳. پاسخ دوم: ایمان‌گرایی
الف) دیدگاه
ب) نقد
۳. پاسخ سوم: عقل‌گرایی سنجش‌گرانه
الف) دیدگاه
ب) وجه سنجش‌گرانه
ج) شیوه‌ی مواجهه
د) نقد

درآمدی بر فلسفه دین

جلسه چهارم – پایان